Companiile se vor confrunta cu schimbări majore ale politicilor fiscale și comerciale la nivel global – EY Tax Policy and Controversy Outlook 2025

După mai mult de un deceniu de cooperare fiscală globală, se conturează din ce în ce mai clar o revenire a competiției fiscale, pe fondul unor noi tensiuni comerciale care perturbă lanțurile de aprovizionare în timp real, se arată în cel mai recent raport EY privind perspectiva strategiilor fiscale la nivel global. Avansul accelerat în tehnologie impactează, la rândul său, piețele financiare mondiale, adăugând o anumită marjă de incertitudine economică.

Politica fiscală nu face excepție de la ritmul schimbărilor din acest moment, fiind un instrument de bază pentru implementarea unor obiective mai ample de politică, cu o mulțime de măsuri deja programate pentru schimbare. În acest context, politica fiscală este departe de a fi previzibilă în acest moment, conform EY Tax Policy and Controversy Outlook 2025, care a analizat datele din 71 de jurisdicții la nivel mondial. Țările din întreaga lume se confruntă cu dificultăți economice cauzate de inflație și deficite, riscuri de securitate în creștere, încălzire globală și dezastre naturale. În plus, a avut loc și o schimbare de atitudine: există o concentrare pe suveranitatea națională și pe dezechilibrele comerciale, cu tendințe naționaliste care conduc la un mai mare accent pe politici industriale axate pe investiții și producție internă.

Nevoia comună: venituri și maximizarea acestora

Guvernele urmăresc politici de creștere economică și caută noi surse de venit pentru a-și satisface nevoile de finanțare, având deficite în creștere și nivele îngrijorătoare ale inflației. Cu datorii publice ridicate și rate ale dobânzii mari, guvernele trebuie să abordeze prioritățile economice și politice concurente, inclusiv nevoile de securitate în creștere.

Conform respondenților Tax Policy and Controversy Outlook, prețurile de transfer rămân – de departe – cel mai mare risc fiscal pentru companiile multinaționale. Cu toate acestea, autoritățile fiscale din diferite jurisdicții se concentrează și pe alte aspecte, cum sunt tranzacțiile cu sedii permanente și servicii de management, aspecte legate de tranzacțiile cu proprietăți intelectuale, reorganizarea și transferul funcțiilor sau a brandurilor în cadrul unui grup. Multe țări evaluează deja regulile de prețuri de transfer, pe măsură ce iau în considerare modul de a încorpora acordul politic privind Suma B din Pilonul I, destinat să fie o abordare simplificată și eficientizată pentru marketerii și distribuitorii care se încadrează în domeniu.

„Provocările din domeniul prețurilor de transfer în România sunt în continuă evoluție. Este de așteptat ca inspecțiile în acest domeniu să devină din ce în ce mai complexe și riguroase. De asemenea, anticipăm o creștere a nivelului de sofisticare al ANAF care, odată cu accesul la un nivel mare de informații, va conduce la analize mai detaliate și mai complexe. Aceasta obligă companiile să fie proactive și să-și adapteze strategiile pentru a face față acestor schimbări”, explică Adrian Rus, Partener, Lider al Departamentului Prețuri de Transfer, EY România & Moldova.

Progrese digitale pentru creșterea colectărilor și inteligența artificială generativă

Administrațiile fiscale din întreaga lume continuă să adopte sisteme digitale sofisticate pentru a eficientiza operațiunile și a reduce riscurile de fraudă. Facturarea electronică este acum obligatorie în multe jurisdicții, cu mai multe măsuri planificate, inclusiv pentru toate tranzacțiile între afaceri din UE pentru toate companiile, începând cu iulie 2030. Cu toate acestea, autoritățile fiscale folosesc multe modele, abordări și cronologii diferite.

Gen AI poate eficientiza, la rândul ei, procesele de conformitate, permițând autorităților fiscale să automatizeze evaluarea riscurilor, să detecteze anomalii și să selecteze cazuri de audit cu o eficiență și precizie mai mari. În prezent, majoritatea autorităților fiscale se află în etape incipiente de utilizare a GenAI. Puține, dacă nu chiar deloc, au integrat complet GenAI în procesele existente de conformitate și audit, adică aplicarea se află încă la nivel experimental, având mai degrabă o implementare graduală decât schimbări transformatoare.

După doi ani de adoptare constantă a impozitelor din Pilonul II și negocieri continue pe tema Pilonului I în cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), BEPS 2.0 se află într-un punct de inflexiune. Cu toate acestea, prevederile Pilonului II sunt în vigoare în aproape 50 de jurisdicții, unele dintre acestea având deja efecte în UE și în alte țări, începând cu 31 decembrie 2023.

Dezvoltarea în următorii 25 de ani se bazează pe creșterea funcției fiscalității

Pentru a se adapta cu succes creșterii complexității fiscale la nivel global, companiile trebuie să se pregătească pentru schimbare, pentru că economia globală traversează o perioadă disruptivă și nu este vorba despre o schimbare marginală, ci mai degrabă despre o schimbare radicală în modul în care se desfășoară afacerile. A fi agil este cheia succesului, iar afacerile care identifică rapid provocările viitoare vor

recunoaște și oportunitățile.

„Este evident de câțiva ani faptul că funcția fiscală devine unul dintre instrumentele esențiale în noua realitate economică, nu doar pentru identificarea unor noi riscuri sau oportunități în zona fiscală, dar și pentru menținerea și dezvoltarea companiilor. Mediul concurențial va trece și el printr-o redefinire, în legătură intrinsecă atât cu avansul rapid și adopția noilor tehnologii, cât și în contextul creșterii exponențiale a utilizării GenAI”, consideră Alex Milcev, Partener, Asistență fiscală și juridică, EY România. „Componenta de fiscalitate rămâne coloana vertebrală a oricărei strategii de afaceri și va trebui mai mult ca niciodată conectată cu toate departamentele acesteia, pentru eficiență și sustenabilitatea deciziilor”, adaugă acesta.

Agilitatea este esențială în acest mediu dinamic, iar departamentul fiscal este o componentă critică a planurilor de creștere ale companiilor, se menționează în raport. Perspectiva EY Tax Policy and Controversy pentru 2025 arată că guvernele și prioritățile lor se schimbă rapid, ceea ce poate crea schimbări semnificative în politicile fiscale care afectează strategiile de afaceri transfrontaliere, politica comercială, conformitatea și planificarea financiară.